DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

7. juni 2007 *

I sag C-80/06,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 234 EF, indgivet af Tribunale ordinario di Novara (Italien) ved afgørelse af 5. januar 2006, indgået til Domstolen den 10. februar 2006, i sagen:

Carp Snc di L. Moleri e V. Corsi

mod

Ecorad Srl,

procesdeltager:

Associazione Nazionale Artigiani Legno e Arredamento,

* Processprog: italiensk.

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, A. Rosas, og dommerne J.N. Cunha Rodrigues, U. Lõhmus, A. Ó Caoimh og P. Lindh (refererende dommer),

generaladvokat: V. Trstenjak
justitssekretær: ekspeditionssekretær L. Hewlett,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 25. januar 2007,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Carp Snc di L. Moleri e V. Corsi og Associazione Nazionale Artigiani Legno e Arredamento ved avvocati F. Capelli og M. Ughetta

— Ecorad Srl ved avvocato E. Adobati

— den østrigske regering ved C. Pesendorfer, som befuldmægtiget

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved D. Recchia og D. Lawunmi, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 29. marts 2007,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen, muligheden for påberåbelse og gyldigheden af artikel 2 og 3 i samt bilag II og III til Kommissionens beslutning 1999/93/EF af 25. januar 1999 om proceduren for attestering af byggevarer i henhold til artikel 20, stk. 2, i Rådets direktiv 89/106/EØF for så vidt angår døre, vinduer, lemme, skodder og porte og tilhørende beslag (EFT L 29, s. 51).

2 Anmodningen om præjudiciel afgørelse udspringer af en tvist mellem selskaberne Carp Snc di L. Moleri e V. Corsi (herefter »Carp«) og Ecorad Srl (herefter »Ecorad«) om opfyldelsen af en kontrakt om salg af døre forsynet med såkaldte »panikbeslag«.

Retsforskrifter

Direktiv 89/106/EØF

3 Rådets direktiv 89/106/EØF af 21. december 1988 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om byggevarer (EFT 1989 L 40, s. 12), som ændret ved Rådets direktiv 93/68/EØF af 22. juli 1993 (EFT L 220, s. 1, herefter »direktiv 89/106«), tilsigter især at fjerne hindringerne for de frie

varebevægelser for byggevarer. Det finder i henhold til sin artikel 1, stk. 1, anvendelse på byggevarer, for så vidt som de væsentlige krav til bygværker efter samme direktivs artikel 3, stk. 1, vedrører dem.

4 Direktivets artikel 4, stk. 2, fastsætter, at medlemsstaterne skal gå ud fra, at byggevarer er egnede til deres formål, hvis de er af en sådan beskaffenhed, at bygværker, som de indgår i, og som er konstrueret og opført korrekt, opfylder de væsentlige krav, og når varerne er forsynet med »CE-mærkningen«, som viser, at de pågældende varer er i overensstemmelse med enten de relevante nationale standarder, hvortil de harmoniserede standarder er blevet omsat, eller med en europæisk teknisk godkendelse eller med de nationale tekniske standarder, omhandlet i bestemmelsens stk. 3, hvis der ikke findes harmoniserede specifikationer.

5 Artikel 6, stk. 1, første afsnit, i direktiv 89/106 fastsætter, at medlemsstaterne ikke kan modsætte sig, at varer, som opfylder dette direktivs bestemmelser, omsættes, markedsføres eller tages i brug på deres område.

6 Ifølge artikel 13, stk. 1, i direktiv 89/106 er fabrikanten eller dennes i Fællesskabet etablerede befuldmægtigede ansvarlig for attesteringen af, at varer er i overensstemmelse med kravene i en teknisk specifikation i henhold til artikel 4. Artikel 13, stk. 2, fastsætter, at de varer, som er underlagt attestering af overensstemmelsen, formodes at være i overensstemmelse med de tekniske specifikationer. Overensstemmelse fastslås ved afprøvning og andre kontrolundersøgelser på grundlag af de tekniske specifikationer i overensstemmelse med bilag III.

7 Artikel 13, stk. 3 og 4, i direktiv 89/106 bestemmer:

»3. Attesteringen af en vares overensstemmelse forudsætter,

a) at fabrikanten har en produktionskontrolordning i fabrikken, hvorved det sikres, at varerne er i overensstemmelse med de relevante tekniske specifikationer

eller

b) at der for særlige varer, der er angivet i de relevante tekniske specifikationer som supplement til produktionskontrolordningen i fabrikken, inddrages et hertil autoriseret certificeringsorgan i bedømmelsen og overvågningen af produktionskontrollen og af selve varen.

4. Valget af procedure som omhandlet i stk. 3 for en given vare eller varetype fastlægges af Kommissionen efter høring af det udvalg, der er omhandlet i artikel 19, afhængigt af

a) varens betydning i forhold til de væsentlige krav, navnlig i forbindelse med sundhed og sikkerhed

b) varens beskaffenhed

c) hvorledes ændringer i varens egenskaber indvirker på dens funktion

d) hvor hyppigt der opstår fejl ved fremstillingen af varen.

I alle tilfælde skal den valgte procedure være den billigste procedure, der er forenelig med sikkerhedshensyn.

Den således fastlagte procedure skal anføres i mandaterne og i den tekniske specifikation eller ved offentliggørelsen af denne specifikation.«

8 Artikel 14 i direktiv 89/106 bestemmer:

»1. Under hensyn til bilag III fører de angivne procedurer

a) for så vidt angår artikel 13, stk. 3, litra a), til, at fabrikanten eller dennes i Fællesskabet etablerede befuldmægtigede udsteder en erklæring om varens overensstemmelse

eller

b) for så vidt angår artikel 13, stk. 3, litra b), til, at et autoriseret certificeringsorgan udsteder en typeattest for en produktionskontrol- og overvågningsordning eller for selve varen.

Enkelthederne i procedurerne for attestering af overensstemmelsen er anført i bilag III.

2. Fabrikantens overensstemmelseserklæring eller typeattesten berettiger fabrikanten eller dennes i Fællesskabet etablerede befuldmægtigede til at anbringe »CE-mærkning« på selve varen, på en etikette, som er fastgjort til varen, på emballagen eller på de ledsagende handelsdokumenter. En model for »CE-mærkning« og anvendelsesforskrifterne for hver procedure for attestering af overensstemmelsen findes i bilag III.«

Beslutning 1999/93

9 Kommissionen har vedtaget beslutning 1999/93 for at præcisere procedurerne for overensstemmelsesattestering af døre, vinduer, lemme, skodder og porte og tilhørende beslag.

10 I medfør af denne beslutnings artikel 1 er byggevarer og byggevaregrupper, der er anført i beslutningens bilag I, underlagt en procedure for overensstemmelsesattestering, hvorefter fabrikanten er eneansvarlig for en produktionskontrolordning i fabrikken. Beslutningens artikel 2 fastsætter, at overensstemmelsesattesteringen for varer anført i bilag II ikke kun finder sted ved produktionskontrolordningen i fabrikken, men også ved inddragelsen af et autoriseret certificeringsorgan i bedømmelsen og overvågningen af produktionskontrollen eller af selve varen.

11 Bilag II til beslutning 1999/93 omfatter følgende produkter:

»Døre og porte (med eller uden beslag):

— til adskillelse af brandceller/-sektioner, til røgsektionering og til flugtveje.

[...]

Beslag til døre og porte:

— til opdeling i brandceller/-sektioner, til røgsektionering og til flugtveje.«

12 Artikel 3 i beslutning 1999/93 bestemmer, at den procedure, der skal anvendes til overensstemmelsesattestering i henhold til beslutningens bilag III, er nærmere præciseret i mandaterne til udarbejdelse af harmoniserede standarder. Bilag III giver Den Europæiske Standardiseringsorganisation/Den Europæiske Komité for Elektroteknisk Standardisering (CEN/Cenelec) mandat til i de relevante harmoniserede standarder at specificere systemerne for attestering af overensstemmelse. Hvad angår døre, porte og tilhørende beslag, som skal anvendes til opdeling i brandceller/-sektioner, røgsektionering og flugtveje, fastsætter bilag III til beslutning 1999/93 således, at proceduren for attestering af overensstemmelse ved et autoriseret certificeringsorgan som omhandlet i punkt 2, i), i bilag III til direktiv 89/106 skal finde anvendelse.

13 Det er ubestridt, at der på tidspunktet for de faktiske omstændigheder i hovedsagen endnu ikke fandtes harmoniserede standarder vedrørende yderdøre forsynet med panikbeslag.

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

14 Ecorad har i løbet af april 2005 hos Carp bestilt levering og installation af tre yderdøre forsynet med panikbeslag. Efter installationen af den første dør fandt Ecorad i maj 2005, at varen ikke var i overensstemmelse med fællesskabsretten, idet Carp ikke var i besiddelse af en typeattest udstedt af et autoriseret certificeringsorgan som omhandlet i beslutning 1993/93 (eller »system 1 for attestering af overensstemmelse«). Som følge heraf nægtede Ecorad at opfylde sine kontraktlige forpligtelser.

15 Carp har herefter indbragt sagen for Tribunale ordinario di Novara for at opnå økonomisk godtgørelse for den lidte skade. Under retssagen har Ecorad gjort gældende, at den solgte vare ikke er i overensstemmelse med fælleskabsforskrifterne, og har i den forbindelse anført, at Carp har tilsidesat bestemmelserne i beslutning 1999/93.

16 Det fremgår af forelæggelseskendelsen, at Tribunale ordinario di Novara finder, at det for at afgøre tvisten er nødvendigt at fortolke beslutning 1999/93, og stiller spørgsmålstegn ved beslutningens gyldighed, forudsat at den er direkte anvendelig.

17 Tribunale ordinario di Novara har under disse omstændigheder besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal artikel 2 og 3 i samt bilag II og III til beslutning 1999/93/EF fortolkes således, at døre, der skal påmonteres panikbeslag, ikke vil kunne fremstilles af

erhvervsdrivende (snedkere), såfremt disse ikke opfylder kravene i henhold til system 1 for attestering af overensstemmelse?

2) Hvis det første spørgsmål besvares bekræftende, er bestemmelsen i artikel 2 og 3 i samt bilag II og III til beslutning 1999/93/EF — uanset om Den Europæiske Standardiseringsorganisation (CEN) har vedtaget tekniske normer — da retligt bindende fra ikrafttrædelsen af nævnte beslutning hvad angår den type procedure for attestering af overensstemmelse, der skal iagttages af konstruktørerne (snedkerne) af de døre, som skal påmonteres panikbeslag?

3) Skal artikel 2 og 3 i samt bilag II og III i beslutning 1999/93/EF betragtes som ugyldige, da de strider mod proportionalitetsprincippet, for så vidt som de pålægger samtlige producenter at iagttage system 1 for attestering af overensstemmelse med henblik på, at CE-mærkning påføres døre udstyret med panikbeslag (hvorved CEN har til opgave at vedtage de tekniske normer)?«

Om de præjudicielle spørgsmål

18 Gennemgangen af det første og det tredje spørgsmål vedrørende henholdsvis fortolkningen og gyldigheden af beslutning 1999/93 forudsætter, at det andet spørgsmål, hvormed den forelæggende ret nærmere bestemt ønsker oplyst, om denne beslutning har retligt bindende virkninger, besvares bekræftende. Det er imidlertid først nødvendigt at undersøge, hvorvidt denne beslutning kan påberåbes i en sag mellem borgere.

19 Carp er her af den opfattelse, at beslutning 1999/93 ikke for nærværende afføder retligt bindende virkninger for selskabet, for så vidt som det ikke er adressat for beslutningen. I modsætning hertil er det Ecorads opfattelse, at Ecorad har ret til at påberåbe sig beslutningen i tvisten i hovedsagen.

20 I denne henseende, og uden at det forudgående er nødvendigt at undersøge gyldigheden af beslutning 1999/93, skal det bemærkes, at det følger af fast retspraksis, at et direktiv ikke i sig selv kan skabe forpligtelser for private og derfor ikke som sådan kan påberåbes over for sådanne. Det følger heraf, at selv en klar, præcis og ubetinget bestemmelse i et direktiv, som har til formål at tillægge private rettigheder eller at pålægge private forpligtelser, ikke som sådan kan finde anvendelse inden for rammerne af en sag, hvori alene private er parter (dom af 26.2.1986, sag 152/84, Marshall, Sml. s. 723, præmis 48, af 14.7.1994, sag C-91/92, Faccini Dori, Sml. I, s. 3325, præmis 20, af 7.3.1996, sag C-192/94, El Corte Inglés, Sml. I, s. 1281, præmis 16 og 17, af 7.1.2004, sag C-201/02, Wells, Sml. I, s. 723, præmis 56, og af 5.10.2004, forenede sager C-397/01 — C-403/01, Pfeiffer m.fl., Sml. I, s. 8835, præmis 108 og 109).

21 Beslutning 1999/93 er blevet vedtaget i henhold til artikel 13, stk. 4, i direktiv 89/106 og er rettet til medlemsstaterne. Den udgør en almengyldig retsakt, som fastlægger de forskellige typer procedurer for attestering af overensstemmelse, som finder anvendelse på henholdsvis døre, vinduer, lemme, skodder, porte og tilhørende beslag og giver CEN/Cenelec mandat til at specificere indholdet heraf i de relevante harmoniserede normer, som derefter kan gennemføres af normaliseringsorganerne i hver medlemsstat. I henhold til artikel 249 EF er beslutning 1999/93 derfor kun bindende for medlemsstaterne, som i medfør af artikel 4 er beslutningens eneste adressater. Under disse omstændigheder finder de betragtninger, som danner grundlag for den retspraksis, der er nævnt i den foregående præmis med hensyn til direktiver, anvendelse, mutadis mutandis, på muligheden for at påberåbe sig den pågældende beslutning mod en privat.

22 Det andet spørgsmål fra den forelæggende ret med skal derfor besvares med, at en privat ikke i en tvist om kontraktansvar mod en anden privat kan påberåbe sig

sidstnævntes overtrædelse af bestemmelserne i artikel 2 og 3 i samt bilag II og III til beslutning 1999/93.

23 Under hensyn til denne besvarelse er det ufornødent at besvare det første og det tredje præjudicielle spørgsmål.

Sagens omkostninger

24 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

En privat kan ikke i en tvist om kontraktansvar mod en anden privat påberåbe sig sidstnævntes overtrædelse af bestemmelserne i artikel 2 og 3 i og bilag II og III til Kommissionens beslutning 1999/93/EF af 25. januar 1999 om proceduren for attestering af overensstemmelse af byggevarer i henhold til artikel 20, stk. 2, i Rådets direktiv 89/106/EØF for så vidt angår døre, vinduer, lemme, skodder og porte og tilhørende beslag.

Underskrifter